

"לדורות"

סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית

וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: שף	שם פרטי: בוריס
-----------------	-------------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות בדפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה: שף	בלועזית Shef	שם נעורים:
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה: בניה	בלועזית Bnaya	מין: ז / נ תאריך לידה: 21.6.1929
מקום לידה (ישוב, מחוז): ז'יטומיר	בלועזית Zhitomir	ארץ לידה: אוקראינה
שם פרטי של האב: שמעון	שם פרטי ושם נעורים של האם: טויבה (טטיאנה)	
שם פרטי של האישה/הבעל (אם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):	שם נעורים של האישה:	
מגורים קבוע לפני המלחמה : ז'יטומיר	בלועזית Zhitomir	ארץ המגורים: אוקראינה
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: בית ספר	מקצוע לפני המלחמה:	חבר בארגון או בתנועה:
מקומות מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): סטאלינגרד, דושנבה – טז'יקיסטאן		
האם היית בגטאות? אילו ומתי?		
האם היית במחנות? אילו ומתי?		
מקום השחרור: דושנבה	תאריך השחרור:	
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה?	לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)? ז'יטומיר	
מקומות/מחנות בדרך לארץ:	שנת עליה: 1993	שם האנייה (אם עלה בדרך הים):

אנא ספרי/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

היו לי שבעה אחים ואחות. אבי עבד בהסעות אנשים בסוס ועגלה. אמא היתה עקרת בית. היה רעב וקור והייתי חולה ברכיט (בטן גדולה גוף רזה). במהלך השנים אחיי מתו מרעב ונשארו רק שלושה אחים, אני, אחותי ואח אחד. כשהמצב הכלכלי הדרדר אף יותר, אבא עזב למזרח רוסיה כדי להרוויח כסף ויותר לא ראיתי אותו. בז'יטומיר היו הרבה יהודים, והיה בית כנסת. למדתי כמעט שנה בבית ספר יהודי.

נא ספרי/י על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביוזנראט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה, האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אווקואציה למרכז ברית המועצות):

אחי נילקח לצבא. למרות המלחמה אמי לא רצתה לעזוב את הבית. השכנים אמרו לאמי לא לנסוע, שהגרמנים לא יעשו לה כלום, כי הם התייחסו טוב במלחמת העולם הראשונה ב-1917. הייתי בן 11 והחלטתי לנסוע לבדי. בחמישי ביולי 1941 יצאתי מהבית, לקחתי לחם, קצת מלח ושלוש כפיות ליתר ביטחון. כשהגעתי לתחנת הרכבת עליתי על קרון פתוח וכמעט שהתחיל לנסוע. לפתע ראיתי שאמי רצה ואחותי אחריה כדי לעלות על הרכבת. שני חברי נ.ק.ו.ד לקחו את אמי ואת אחותי ברגליים ובידיים וזרקו אותן לקרון הנוסע. הגענו לעיר בלאיה צרקוב, באוקראינה. הגרמנים הפציצו מלמעלה והרבה ברחו ליער. אני התחבאתי מאחורי עץ ולידי התחבא פרופסור מאחורי עץ שכן ודווקא אל עבר העץ שלו ירו והוא מת. היו שם צנחנים גרמנים. המשכנו לנסוע, עברנו ליד נהר הדון ואז החלטנו ללכת להתרחץ שם. הבחור ששחה לפני טבע ואני הצלחתי להגיע לחוף. המשכנו לנסוע. הגענו למחוז סטאלינגרד, לקולחוז ווראשילובו. העסיקו אותי ברעיית סוסים, עבדתי קשה והרווחתי לא רע. בחורף היה קר מאוד, ישנו על קש מחובקים כדי להתחמם ובבוקר הורדנו את הקרח מהקירות. פעם אחד הלכתי לתחנת רוח והמטוסים הגרמנים הבעירו את השדה. אמרו לי לקחת מכונה ולנקות את השדה בעודי על סוס שקשור למכונה. המכונה פגעה בסוס והוא התחיל לרוץ. נפלתי מהסוס והמכונה פגעה בי ונפצעתי בראש וברגל. כשהגרמנים התחילו להתקרב לסטאלינגרד עברנו לדושנבה, בירת טג'יקיסטאן. גרנו שם בצריף עץ. אמא עבדה בבניה, אני במפעל ואחותי במפעל טקסטיל, אך עדיין היינו רעבים. אכלנו קליפות תפוחי אדמה. אחותי ואני חלינו בטיפוס. כך היינו עד ששחררו את ז'יטומיר וחזרנו לאוקראינה. היו לי הרבה קרובים וחברים שנרצחו בז'יטומיר. בתיה כץ דודתי, בעלה התקוטט ברחוב עם גרמני וירו בו למוות, חבר שלי התחבא בשירותים בבור כל החודש ואוקראינית אחת בגדה והלשינה עליו. משפחתו נרצחה עוד קודם לכן.

אנא ספרי/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/ עליה):

בז'יטומיר לא היה איפה לגור, גרנו במרתף במשך כשנה. התחלתי לעבוד במפעל לעגלות. אח"כ התגייסתי לצבא ולאחר השחרור עברתי לעבוד בבניה. למדתי בנייה טכנית בחארקוב. התחנתני ב-63 עם אשתי מריה ונולדו לנו שתי בנות. כשהתפוצץ הכור בצ'רנוביל עבדתי ככונה בכיר. שלחו אותי עם בריגאדה לגדר שהקיפה רדיוס שלוש קילומטר מצ'רנוביל ובמשך ארבע חודשים עבדנו בניקיון ופינוי תוצאות הפיצוץ. הייתה קרינה גדולה. אני חושב שזה גרם לבעיות שיש לי כיום עם הריאות.

נא ספרי/י על חיך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/ תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/ דורות המשך וכו'):

ב-1993 עלינו לישראל. לפנינו עלתה בתנו הצעירה. תחילה גרנו בבתי ים, וכיום אנו גרים באשדוד בדיר מוגן של עמיגור. אני עברתי ניתוח לב ומחובר למכונת חמצן. לבנותיי קוראים סבטלנה טטרג'יצקי ומרינה כצמן ויש לנו ארבע נכדים. משפחתנו מאוחדת וכולם מבקרים אותנו.

ראיון: ילנה גורביץ'
אשדוד. ספטמבר 2009

עריכה: קרן אלמוג

ד ושם

המשרד לאזרחים ותיקים